

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozemstvo
31.50 Lir • nedeljska
izdaja 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inzerate.
Podružnica
Novo mesto.
Izključna pooblaščenka za oglaševanje
Italijanskega in tujega
Izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCLOVENECC

Izdaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.
Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001-4005.
Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, mese
31.50 Lire. Edizione
domenica, anno
34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P. I.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.
Filiale
Novo mesto.

Bollettino No 1087

Porti della Algeria attaccati

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Porti dell'Algeria sono stati attaccati, con buoni risultati, da formazioni italiane e germaniche. Stanotte Roma è stata sorvolata da aerei nemici che hanno poi sganciato bombe sulla zona di Ostia; qualche danno ed alcuni feriti.

Vojno poročilo št. 1087

Pristanišča v Alžiru napadena

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Italijanske in nemške letalske skupine so to noč z dobrimi uspehi napadle pristanišče v Alžiru.

To noč so letela nad Rimom sovražna letala, ki so nato spuščala bombe na področje Ostije; nekaj škode in nekaj ranjenih.

18 letnica gozdne milice

Rim, 17. maja. AS. Gozdna milica je obhajala 18-letnico ustanovitve, ne da bi pretrgala plodovito delo njenih oddelkov. Vsa vrsta zaposlena z delom, ki je tesno povezano z vojnimi dogodki, je ta ponosna in vztrajna milica v prvih 18 letih obstoja vidno dokazala, da je popolnoma vredna nalog, ki so jih ji zaupali.

Budno so čuvali nad gozdnim bogastvom domovine ter junaško vzeli nase vojno breme in se izkazali z napadalnim duhom svojih legionarjev ter tako zaslužili občudovanje in hvaležnost vseh

Vojaški dogodki preteklega tedna

Po 45dnevem odporu so junaški branilci Tunisa morali položiti orožje. Od 26. februarja so se morali italijansko-nemški oddelki I. armade upirati na Marethovi črti Montgomeryjevim četam, katerim je stalno pritekalo vojaštvo in vojno gradivo iz vseh delov sveta. Ni se torej čuditi, če so se morali Messejevi vojniki pred petkrat številnejšim nasprotnikom in dvajsetkrat bolj opremljenim, naslanjajoči se na polotok Rta Bona po odbitem Freybergovem predlogu za vdajo in po odbitem napadu Novozelandcev na Zaguansko gorovje končno predati. Med njimi so bili najlepši vojaški liki: od starega polkovnika do mladega fašista, zagorelega od sonca v puščavi Siwa. Sovražnik je bil presečen in jih je moral polivaliti. Ta pohvala vsebuje vsekakor zaskrbljenost za bodočnost. Za nasprotnika pa je položaj naslednji: 1. Belisha je izjavil, da so zavezniki izgubili 6 mesecev časa; 2. junaški odpor osi so izrabili Japonci na Daljnem vzhodu; 3. Cankajski toži, da preživlja sedaj »najbolj črno uro v svoji kratki in nesrečni zgodovini«.

Istočasno z angleško-ameriškim napadom na Tunis so Sovjeti izvedli močnejše napade na ku-

»Pravda« biča sovjetski birokratizem

Stockholm, 17. maja. AS. »Pravda« je objavila pomemben članek, v katerem pravi, da se mnoge sovjetske organizacije točno zavedajo odgovornosti trenutka ter žrtvujejo vse sile v delu za približanje ure zmage nad sovražnikom. So pa ustanove — nadaljuje list —, ki se še niso zavedle svoje naloge v dobi narodne vojne. Tako

Plemenita gesta ministra Bombierija

Rim, 17. maja. AS. O zaključku junaškega odpora naših čet v Tunisu, odpora, ki ga je gniljivo občudovala vsa Italija in ga je odkrito priznal tudi sovražnik, se je izvedelo iz Rima, da polnomočni minister Bombieri, ki je bil v Tunisu ni hotel zapustiti italijanske skupnosti v Tunisu, ki je do zadnjega navduševal in vodil s svojim zgledom. Minister Bombieri in z njim generalni konzul Fontana, vicekonzul Manfredi, pisarniška uradnika Bocheti in Rossi so tako sledili usodi junaške Messejeve armade, zvesti plemeniti tradiciji zunanje-političnih uradnikov v službi domovine.

366 milijonov dela za os

Rim, 17. maja. AS. Po zadnjih uradnih statistikah združuje os v Evropi 366 milijonov prebivalcev. Od tega predstavlja 186 milijonov delovne sile, zaposlene z vojno izdelavo.

Japonska ofenziva na Kitajskem

Tokio, 17. maja. Glavni japonski stan poroča: Letalstvo japonske mornarice je 11. maja napadlo Merauke na Novi Gvineji, 14. maja pa Guadal-kanar. 13. maja je bilo streljenih 38 sovražnih letal. Dvoje japonskih letal se ni vrnilo v oporišče. Iz Kitajske pa se je izvedelo, da so japonske sile zasedle glavni stan 55. divizije v Kjangsju. Japonci napredujejo tudi na drugih odsekih. Skupno ogrožajo 5 divizij s 50.000 možmi, ki se skušajo upirati na novih utrjenih postojankah ali na naravnih obrambah v visokih gorskih kotlinah.

Nemci vdirajo v sovjetske postojanke

Posamezni sovjetski napadi zavrnjeni — Bojno delovanje pri Vel. Lukih Bombni napad na London

Hitlerjev glavni stan, 17. maja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

S prostora okrog Velikih Luk poročajo o uspešnem lastnem bojnem delovanju. Na raznih drugih odsekih vzhodnega bojišča so nemške napadalne čete nepričakovano vdrle v sovražne postojanke, razdelele številne bojne postojanke ter privlele ujetnike in plen. Posamezni sovjetski napadi so bili zavrnjeni deloma v sodelovanju z letalstvom.

Pri načrtnem obstreljevanju sovražnega dovoza na južnem in srednjem odseku vzhodnega bojišča so nemška bojna letala tudi večeraj z uničujočim učinkom obstreljevala važne železniške postaje in veliko število prevoznih vlakov vseh vrst.

Šibke angleške letalske sile so pretekle noč prodrle nad nemško ozemlje in vrgle na nekatere kraje majhno število razdiralnih bomb. Poškodovani sta bili dve dolinski zapor, silne množine vode, ki se je razlila zaradi teh poškodb, pa so izvale težke izgube med civilnim prebivalstvom. Osem napadajočih letal je bilo streljenih, 9 nadaljnjih sovražnih letal pa uničenih nad zasedenim zapadnim ozemljem, izmed njih eno po zaslugi oddelkov kopne vojske.

Italijanov. Ob priliki te proslave se je domači vojaški poveljnik v spremstvu častnikov odpravil na generalno poveljstvo milice, kjer se je poklonil pred spomenikom padlih legionarjev. Častniki je nato sprejel načelnik štaba milice, ki jim je izrekel pohvalo in najlepše želje črnim srjcam gozdne milice.

General Galbati je poslal tole brzojavko: »Ob 18-letnici gozdne milice pošiljam tople pozdrave legionarjem, ki v neomajnem postrtovalnem duhu delujejo zdaj na bojiščih zdaj doma za večjo silo fašistične Italije.«

banjsko mostišče. S tem pa še ni rečeno, da bi bili v tem znaki vzporednega napada nasprotnikov osi. To le pomeni, da se Stalin boji močnih nemških protinapadov na odseku pri Krimskej. Rdeče armade, ki so izgubile 200 tankov in 30.000 mož v zadnjih 12 dneh, se zbirajo za nove obupne napade na Kubanji. Sprejeli pa jih bodo drugačni ljudje in drugačno orožje kakor pričakujejo. Podoben sprejem je doživel tudi Wawel na bengalski meji, kjer so Japonci zasedli Bithudaung in Maungdaw. Japonci so prodrli do reke Maju, od koder imajo odprto pot v Indijo. Kaj pa delajo sovražniki? Zivahno se posvetujejo v Washingtonu. Na morju so bile ta teden potopljene 3 podmornice, 2 torpedovki ter 8 prevoznih ladij z 12.000 tonami.

Letalska vojna. Sestreljenih je bilo 438 sovražnih letal, od teh 242 ruskih. Angleži in Amerikanci so nadaljevali s strahovalnimi napadi na civilno prebivalstvo. Tu so se zlasti izkazali Amerikanci. Angleži so bolj previdni, ker vedo, da žive v območju nemškega letalstva. Ne morejo pa se nadejati, da bo ostalo nezakazano početje letelič gangsterjev. (Il Gazzettino.)

na primer mnogokrat važni dokumenti potujejo cele mesece po uradih od komisariata do krajevne industrije. Sovnarkom je poslal iz komisariata za industrijo 14. februarja 1943 naročilo za izdelavo nekega predmeta. Ta predmet je bil potreben za opremo rdeče armade. Važen dokument je ležal nedotaknjen do 30. marca. Nad 40 dni je moralo preteči, dokler ni prišel na namembni kraj. Kdo je temu kriv? To pa še ni vse. V pokrajini Altaj je ostalo nedotaknjeno naročilo Sovnarkoma z dne 19. novembra 1942 v zadevi gradnje opekarn. Do 8. aprila 1943 so ga nihče ni dotaknili. Dobro je znano, da rdeča armada stalno potrebuje za vojskovanje novo gradivo vseh vrst in da moramo v vojni graditi stalno nove tovarne, popravljati stare in da za to potrebujemo mnogo opeke. Vendar pa so uradi v pokrajini Altaj zadrževali to povelje do 8. aprila. Točno delo mora biti zakon za vsako sovjetsko podjetje. V velikanski kolektivni proizvodnji lahko nemarnost ene same ustanove ali ene same osebe naredi veliko škodo. Zato, da ena tovarna ne izpolni določenega programa, pa mora na desetine drugih tovarn stati. Vsak najmanjši vijak v velikem državnem stroju ima svojo veliko nalogo. To se ne sme nikdar pozabiti.

Dvoje nasprotujočih si stališč

Berlin, 17. maja. Kakor je izvedel »Hamburger Fremden Blatt« poročajo nevtralni opazovalci iz Washingtona v zvezi z novim sestankom med Churchillom in Rooseveltom, da bo imela sprememba načrtov, sprejetih v Casablanci, širok odmev in veliko važnost tudi v političnem pogledu. Zdi se, da bo zmagovalo Rooseveltovo stališče, ki pravi, da se mora poleg dosege nekaterih vojaških ciljev, kakor je istočasni odločilni napad na Evropo, ofenzivni napad Angloamerikanec osredotočiti na tihomorski odsek, ker je treba preprečiti nevarnost, da bi Japonska utrdila svoje postojanke in naredila iz njih napadalna oporišča na življenjska anglosaška živčna središča. Med tem časom naj bi bila Evropa načrtno bombardirana, kar bi zmanjševalo nemški pritisk na vzhodu. Sovjeti naj bi nadaljevali svojo dosedanj taktiko. Čez nekaj mesecev pa naj bi anglosaške sile

litra nemška bojna letala so v noči na 17. maja več ur nepretrgoma napadala vojaško važne posamezne cilje v prostoru Londona z bombami težkega kalibra. Dve lastni letali se nista vrnila s tega napada.

Višji narednik Kurt Jorg je v eni noči sestrelil 4 sovjetske bombnike.

Berlin, 17. maja. AS. O množičnem nemškem napadu na važno angleško industrijsko središče Sunderland so se izvedele naslednje podrobnosti: Za manjšim številom letal, ki naj bi poiskala cilje, je v nizkem poletu prispela skupina bombnikov nad mesto in ga bliskovito napadla. Zažigalne bombe so ga razsvetlile, da je bilo kakor podnevi. Na tisoče zažigalnih bomb je bilo vrženih na pomole, doko in druge pristaniške cilje. Povsod so nastali veliki požari. Nekaj trenutkov nato je padlo mnogo velikih bomb, ki so povzročile velikanske eksplozije. V polno so bile zadete tovarne, skladišča in drugi cilji. Nemška letala je

Anglo-ameriške letalske izgube nad Nemčijo

Berlin, 17. maja. AS. Berlinski pristojni krogi opozarjajo, da so angleške in ameriške letalske sile po desetdnevem mirovanju z izjemo napada na zahodno Evropo dne 10. maja morale 13. in 14. pri svojih napadih čutiti težo nemške obrambe. Povsod, kjer so sovražna letala prišla nad zahodno zasedeno ozemlje ter nad Nemčijo, so padla v klešče nemških lovcov. Nemški lovci, ki opravljajo dnevno stražo, so v smelosti in hrabrosti prekosili junaške eskadre nočnih lovcov. Poleg tega pa je protiletalsko topništvo kakor tudi mornarica s stalno čujenostjo preprečevala, da sovražnik ne bi nikogar presenetil. Često so branilci prestregli tudi bombnike in lovce, ki so leteli silno visoko, preden so mogli dospeti do svojih ciljev. Tukajšnji krogi pripominjajo, da tudi veliko opevani novi lovci »Thunderbolts« niso mogli preprečiti

Neosvojljiva trdnjava Evropa

Nemška armada bo v prihodnji ofenzivi nastopila z novimi jeklenimi orjaki

Berlin, 17. maja. Povečano ogledniško delovanje na vsem bojišču od Baltika do Črnega morja in zlasti naraščajoče letalsko delovanje kaže, da se bliža velikanska bitka. Na stotine divizij je razvrščenih na raznih odsekih in pripravljenih za naskok.

Kdo bo prvi napadel? Kje bo začet napad? Kako se bodo boji nadaljevali? Ali se bo slabši zopet poslužil taktike elastične obrambe, ali se bo postavil v bran? Na ta in podobna vprašanja odgovarja vojaški sodelavec v »Neues Wiener Tagblattu«. Nemški člankar pravi, da ta vprašanja mučijo Sovjete in njihove anglosaške zaveznike, nam pa se ni treba mučiti s takimi vprašanji. Smo popolnoma mirni in zaupni, kot smo bili prejšnje poletje. Ne zanima nas, kdo bo napadel prvi, kako bo odgovoril sovražnik. Zadoštuje nam gotovost, da bo Hitler vsekakor dal povelje za napad, da bo napad izveden pravočasno in na pripravnem odseku in da bo boljševo orjaki dobili smrtno udarce, pa najsi se poslužijo elastične obrambe ali pa sprejme bitko. Ravno te dni — nadaljuje nemški časnikar — smo opustili postojanke, ki so bile preveč v ospredju. Splošen položaj pa se ni spremenil.

Ni treba posebej pripominjati, da bi moral Tunis po načrtih v Casablanci pasti že pozimi. Zavlačevalna taktika osnih armad je prekrizala te načrte, kar dokazuje dejstvo, da sta se morala Churchill in Roosevelt zopet sestati, pregledati položaj in pripraviti nove načrte. Odpor italijanskih in nemških vojakov pa ni le prekrizal angleško-ameriških načrtov, marveč je omogočil osi nove zmogovite bitke na vzhodu ter dogotovitev velikih obrambnih naprav, tako da je postala Evropa nezavzetna trdnjava. Če so nemški krogi zaupni, pa to ne pomeni, da bi si delali nevarne utvare. Nemci vedo, da jih čakajo trde preizkušnje. Sovražnik na vzhodu je še zelo močan, ima velike rezerve ter je opogumljen od uspehov v prejšnji zimi in se bo zato boril s fanatično zagrizenostjo. Tudi Angleži bodo skoraj gotovo poskusili z vdorom v močno evropsko trdnjavo. Ker pa bo ta poskus trd, bodo pomnožili divje strahovalne napade na nemška in italijanska mesta. Vse to dobro vemo. Vemo pa tudi, da bo na koncu zmagovalo orožje protiboljševske in protiangelske zveze, močno orožje, izdelano od ljudi, ki se ne bore kakor »robotniki« divnega moskovskega materializma ali najemniki anglosaškega kapitalizma, marveč kakor vojniki svetle ideje: večje socialne pravi-

Kraljica in Cesarica ter kneginja Piemontska med ranjenci

Rim, 17. maja. AS. Nj. Vel. Kraljica in Cesarica je davi obiskala v Domu pohabljenec »Principessa di Piemonte« pohabljenec ranjenec. Pomudila se je ob posteljah vseh bolnikov in jih tolažila. Ko je zapustila dom, jo je množica pozdravljala in ji izkazovala svoje simpatije.

Rim, 17. maja. AS. Davi je princesa Piemontska obiskala bolnišnico »Littoria« in se ljubeznivo razgovarjala z vojnimi ranjenci, zanimajoč se za njih zdravje. Ranjenci so sprejeli princeso z manifestacijami simpatije in ji izrekli svojo zahvalo.

sprejel močan zaporni ogenj. Med napadom pa je streljanje popustilo in verjetno so bombe zadele več topov. Ko pa so se letala vračala, je bila pristanišča ter industrijska četrt v morju ognja in letalci so mogli še iz velike razdalje videti požare.

Lizbona, 17. maja. AS. Iz Londona se je izvedelo, da so imeli v londonski pokrajini že tretji letalski alarm.

Berlin, 17. maja. AS. Večeraj pozno popoldne so angleško-ameriški lovci prišli posamično nad zasedeno ozemlje. Po dosedanjih poročilih so bila sestreljena 4 sovražna letala.

poraza angleških ter ameriških bombnikov, ki so napadali podnevi. Nemški lovci vrste »Focke Wulf« in »Messerschmidt« so še vedno boljši kakor ta sovražna letala, saj so nemški lovci pri nekem napadu v zahodni Evropi 14. maja sestrelili 4 nove angleške lovce. Istega dne pa je sovražnik izgubil na zahodnih evropskih in severnih nemških obalah 30 strojev, med njimi 14 štirimotornikov. S tem ni bilo zgubljeno le važno vojno gradivo, marveč tudi 100 mož posadke. Bilanca 13. in 14. maja pove, da je sovražnik izgubil ta dva dni 112 letal, med njimi 82 večmotornih letal. Po močnih letalskih dvobojih nad Rokavskim prelivom in nad obalskim področjem se 7 nemških lovskih letal ni vrnilo. Večeraj je bilo sestreljenih še 17 letal, tako da so izgubili sovražniki skupno 129 letal.

Vatikan ne more dobiti poročil o ujetnikih v Rusiji

Rim, 17. maja. AS. Vatikanski poročevalski urad javlja, da dobiva dnevno mnogo vprašanj o vojaki, pogrešanih na ruskem bojišču. Na željo svetega očeta si je vatikanski poročevalski urad prizadeval že od leta 1941 s prošnjami za podatke o teh vojaki in je skušal tudi posredovati, da bi smeli pošiljati v Rusiji ujeti vojaki svojem kratka pismena poročila, kakor je to v navadi pri ujetnikih v drugih državah. Sveta Stolica je pomnožila svoje prošnje in dala na razpolago vsa svoja sredstva za to človekoljubno delo. Doselej pa vsi ti poskusi niso dosegli zaželenega uspeha. Vatikanski poročevalski urad pa izpolnjuje naročilo svetega očeta brez prestanka nadaljuje s prošnjami in ne opusti ničesar, s čimer bi se dalo utešiti trpljenje vojnih ujetnikov v Rusiji. Tako je bilo prejšnje tedne preko tega urada odposlanih 150.000 velikonočnih voščil ujetnikom in internirancem.

nosti, individualne in kolektivne pravičnosti za posameznika in za narod.

Značilen je tudi članek posebnega vojnega dopisnika Gerharda Emskötterja v listu »Völkischer Beobachter«, ki piše o presenečenjih, ki jih je po pisanju »Krasnaje Zvezde« pripravilo nemško vrhovno poveljstvo. V resnici ne gre za presenečenja, kajti nemški tank »Tiger« je že nastopil na raznih bojiščih, tako na vzhodu kakor v Afriki. Presenečenje obstoja v novih tankih, velikanskih orjaki, ki naj bi se pojavili v bodočih bitkah in proti katerim bi Sovjeti verjetno lahko postavili le stare tipe kakor »T 34« ali angleški »Mak 4«.

Neki nemški dopisnik je tudi zvedel, da je imel splošna sovjetski pehotni polk v oporo le 80 do 100 oklepnih vozil. To število se je pozneje povečalo. Toda tukaj odloča kakovost. Samo en sovjetski tank je dokazal, da se lahko upira Nemcem, to je »T 34«. Mogočena oklepna armada pa še ne zadošča. Imeti je treba prav tako protitankovsko obrambo, ki je Sovjeti nimajo. Imajo velike rezerve topov vseh vrst, toda nobeden teh topov doslej ni izpolnil svojih najtežjih nalog. Pokazalo se je na primer, da »Tiger« mirno vzdrži ogenj cele baterije in da je le poljski top sposoben prebiti njegov oklep, ako dobro zadane. Moskva se hvali z novimi 105 mm protitankovskimi topovi, toda to je le baharija in tolažba za Anglosase. (Piccolo.)

Sovjeti zahtevajo novo pomoč od Amerikancev

Buenos Aires, 17. maja. AS. Listi, ki pišejo o Rooseveltovem sporočilu, da se bo za eno leto zopet obnovil sporazum s Sovjetsko zvezo, ki bo dobivala podporo na osnovi zakona o posojilu in najemu. V zvezi s tem poročajo, da je Moskva odločno zahtevala bistveno povečanje dobav, zlasti tankov in živil.

Finančni minister Morgenthau pa je zahteval nov dodatni davek v znesku 10 milijard dolarjev.

Amerikanci so na Aleutih uporabljali strupene pline

Tokio, 17. maja. AS. General Nakao Yahagi, vodja poročevalskega urada pri glavnem stanu, je izjavil, da so severnoameriške sile pri napadu na otoke Attu 14. in 15. maja uporabljale strupene pline proti japonskim četam. Dodal je, da so Japonci pri obrambi niso posluševali plina,

Smrt Dostojevskega hčere Ljube

Skromen nagrobni križ v Bolzanu

V nekem časopisu je izšel 29. aprila t. l. kratek članek, ki se nanaša na pripovedovanje snave Fjodora Dostojevskega (žena Pavla Aleksandroviča Isajeva, pastorka velikega ruskega pisatelja) nekemu romunskemu časnikarju, o nečloveškem ravnanju boljševikov in boljševiške vlade z družino slavnega umrlega ruskega pisatelja. Pisec članka pripoveduje o žalostnem koncu vdove Dostojevške, ki je morala ob koncu svojega življenja beračiti, in so jo potem našli mrtvo na cesti. Dalje piše o edinemu sinu Dostojevskega, ki je umrl na Kavkazu od žalosti kot preprost hlevar. Nič pa ne omenja pisec hčere edinke Ljube, ki jo je oče tako rad imel. O tej hčerki govorijo naslednje vrstice.

Spomin na domovino

Vrnimo se v davne čase. Bilo je pozimi leta 1870. »Kaj dela Ljuba?« je bilo prvo vprašanje, ki ga je zastavil Dostojevski Ani Grigorijevni, ko se je zjutraj zbudil v svoji revni sobici v Draždanih, potem ko je prebil nekaj žalostnih in pustih dni na kliniki. Že se je bil navadil ljubiti to svojo dolgo hčerko, kakor je ljubil Sunjo, ki mu jo je bila Ana Grigorijevna rodila v Ženevi pred dobrim letom, ki pa je umrla že po treh mesecih in je zapustila uboga begunca v neizmerni žalosti. O Ljubi je pisal Dostojevski Strahovu: »... videl sem jo nekaj minut potem, ko se je rodila. Lepa je, čisto moja podoba.« Ljuba se je rodila v Draždanih dne 14. decembra 1869. Mati ji je bila Ana Grigorijevna Smithin, druga žena Fjodora Dostojevskega, o kateri piše Majkovu, da je ta žena njegov angel varuha. Prva žena je bila »umazana« Dmitrijevna, ki je umrla v njegovem naročju, ko se ji je vili kri in mu je zalučala v obraz nezvestoto. Podrobnosti o teh dogodkih obravnava Ljuba v svojih spominih »Dostojevski, opisan po svoji hčerki.«

Ljuba piše brez vsake jezikovne nabrekli in ne išče književnih besed in izrazov, in tudi ne modruje. Piše prav tako, kakor ji stopajo dogodki pred oči, in kakor jih je nosila v duši dolga leta daleč proč od svoje domovine. Na koncu življenja je in hoče povedati, kar ve. Po vojski l. 1914 in po revoluciji 1917, si je privzela ime Aimée. To ime ji je ugajalo in kot zasmeh si ga je nadela kot potni list za Francijo, ker je domovina daleč, ona pa potuje po svetu, prav po istih cestih hodi, kakor je hodil pred šestdesetimi leti njen slavni oče, prav v takšni revščini kakor sedaj njegova hči. In domovina? Na domovino misli jokajoč, v sanjah, in kadar se spomni, kako je pokojni oče govoril o Puškinu o priliki neke slavnosti v Moskvi. Spominja se Turgenjeva, velikana ruske literature. Mnogi pripovedujejo o tem dogodku, kakor o kakšni posvetitvi Dostojevškega. Najlepše nam ta dogodek opisuje Strahov, ko pravi: »Ko je Dostojevski nehal govoriti, sta se mu približala dva starčka, držeč se za roko in sta mu rekla: »Dvajset let smo si bili sovražniki. Zastonj so si prizadevali, da bi nas spravili. Zdaj ob tvojem govoru smo si pogledali v obraz, zdaj nama je jasno, da si moramo

biti kakor bratje zaradi iste vere, zaradi istih ciljev. Bog je res nad vsem in nad nami vsem!«

Očetova smrt

Čez osem mesecev po tem predavanju je Dostojevski umrl. Aimée pripoveduje o tem dnevu s preprostimi besedami, vendar te prav te preproste besede ganejo v dno duše: »Oče je zahteval duhovnika, da bi ga spovedal in obhajal. Potem nas je dal poklicati in je vzel naše male roke v svoje. Potem je prosil mojo mater, naj mu še enkrat bere iz Svetega pisma poglavje o izgubljenem sinu. Oče je poslušal branje miže, zatopljen v globoke misli. Potem pa nam je rekel s slabim glasom: »Otroci, ne pozabite nikoli tega, kar ste pravkar slišali. Zaupajte vedno v Boga in ne dvomite nikoli nad njegovim usmiljenjem in odpuščanjem. Jaz vas ljubim, toda moja ljubezen ni nič v primeri z božjo ljubeznijo do vas in vseh ljudi, ki jih je ustvaril. Ne obupajte nikoli nad božjo dobrot! Bodite vedno njegovi otroci! Ponižajte se pred Njim, prosite ga oduševanja, ako ste ga žalili, in On vam bo z veseljem odpustil, tako, kakor je odpustil izgubljenemu sinu... Oče nas je objel in nas blagoslovil. Jokajoč smo zapustili sobo.« pripoveduje hči.

Dostojevski je umrl 28. januarja 1881. ob 8.55 zjutraj, star 59 let. Njegovo truplo so pokopali v Nevskem samostanu. Krsto so nosili izmenoma dijaki in delavci. Ali je še ta grob? Mogoče, da se kdo spomni groba. Carska vlada je skrbela za potomce Dostojevškega, boljševiška vlada pa jih je poglajala po svetu bedne in revne.

Uboga Aimée, koliko Kalvarij je prehodila, preden je prišla v Bozano, kjer je našla svoj poslednji mir! Bilo je neke lepe pomladi pred enajstimi leti, ko sem počasnih korakov stopal

Na dan narediš ? korakov

Nihče se ne zaveda, koliko korakov napravi na dan. Športniki sicer vedo, v koliko sekundah morejo njih noge odriniti 1000 metrov. Vedo, kako dolga je proga, ki jo obvladajo v trajnem teku, in poznajo rekordno mejo, ki jo je treba doseči. Nihče pa doslej še ni vprašal po delu nog pri poklicnih opravilih. Moderna psihologija dela se je lotila tudi tega vprašanja. Profesor Basler iz Vratislave je sestavil poseben števec za korake, ki tozadevno prekaša vse dosedanje poskusne naprave. S tem aparatom so preiskali pri številnih ženskah, koliko korakov so morale narediti pri svojih poklicnih opravilih, kjer morajo veliko stati ali hoditi.

Nekemu 16letnemu dekletu ki je pol leta nastavljena kot vajenka v neki trgovini, so vložili novi števec v podlogo desnega čevlja. Ta števec je tanka, štrikotna ploščica, ki je vajenka pri hoji ni nič čutila, a je bila pri gibanju nog v zvezi z uro za štetje, katero je imela v žepu jopice. Vajenka je opravljala svoje vsakdanje delo. Čez uro je oddala ploščico iz

proti pokopališkemu zidu v Griesu, malem, svetjem obdanem trgu blizu Bolzana. Na pokopališču sem našel reven grob z lesenim, bornim križem, na katerem sem razbral napis: »Fraulein Aimée Dostojevski. R. l. P. — gestorben 1869, gestorben 1926.«

Po dolgem trudopolnem iskanju sem zvedel, da je bila Aimée nekaj časa v sanatoriju v Griesu in sicer leta 1923, potem v sanatoriju v Arco, nekaj časa pa je bila gost princeze Lebedov. Od tam so jo poslali spet nazaj v Gries meseca oktobra 1926. Bila je zelo slabokrvna in nekakšna malarična mrzlca jo je mučila. Stregla ji je neka Vera Cordelas iz mesta Arco. Aimée je umrla 10. novembra 1926, ob 5 popoldne. Naslednjega dne je šestorica oseb prisostvovala beraškemu pogrebu.

Marmor na grobu

Torej velika revščina do zadnjega diha je bila usojena hčerki velikega ustvaritelja »Bratov Karamazovovih! Boljševiška vlada jo je pustila umreti bedno, potem ko je zavrnila prošnjo za pomoč!

Še istega leta pa je Avstrija na pobudo nekega italijanskega časnikarja pričela zbirati denar za olepšanje revnega groba hčere Dostojevške v malem Griesu. Obrnil sem se, kakor mi je bilo naročeno, do prefekta Marzia Marzialija s predlogom, ako nameravajo postaviti kak spomenik, bo to naredila Italija, kajti Dostojevškega hčerka je umrla in je pokopana na italijanski zemlji. Perfekt Marziali, vnet za vsako dobro dejanje, kakor ga pomni, jo še v Gornji Adige še danes, kjer je prej služboval, je storil vse potrebno, da se je moj predlog uresničil tako naglo. V nekaj tednih je zablestel na grobu Dostojevškega hčere lep marmornat spomenik. Načrt za spomenik je napravil kipar Ernest Ehrenhöffer.

Zgodovini v album pa naj zapišemo, da smo obvestili o tem dogodku ruskega poslanika v Rimu, ki pa se je oprostil, da na slovesnost ne more priti. Poslal je le brzojavko z nekaj lepimi besedami.

(Gino Cucchetti.)

OTROŠKI KOTICEK

Lea Fatur

Roža in Kopriva

(Pripovedka)

»Noriš?« pravi mati, pa gre le z njo in vidi, da se igra Roža z biseri in s prelepo dehtečim evetjem.

Pa hudobna mačeha se znajde hitro. Vzame pastorki bisere in evetje, jo bije po hrbtu, da se mora jokati od bolečin in jo vprašuje, da vidi, če prihaja res evetje iz njenih ust. »Vila je to naredila,« se joče Roža.

»Vila je to naredila,« ponovi mačeha. »Za košček črnega kruha! Kaj bo šele naredila njeni hčerki, če ji ponudi predbro potico!«

Pa pouči svojo hčer, kako se mora ravnan, če pride tista beračica.

Drugi dan pride res ista beračica in Kopriva ji ponudi prepričajno velik kos medene potice. Beračica se ne dotakne potice, samo zamrmra: »Naj ti bo, kakor zaslužiš!« In gre.

»Kaj ne bom jokala biserov?« kliče Kopriva za njo. Pa gorje! Komaj je odprla usta, ji padajo iz ust žarne koprive, ji opečejo usta, brado, vrat in roke. Dekle zaječe in glej — novo nesrečo: blato ji kaplja iz oči, polzi po licih in bradi, leze za srajco, umaže

obleko. Mati stoji kakor skalnat kip: nič ni dosegla! Menila je, da spravi pastorko lahko v kraj, kadar bo njena hči jokala drage kamne, pa ji hudobna beračica tako zagodi! Kdo bo hotel za ženo dekle, ki zamaže vse? Kdo se ne bo ogibal kopriv? Pa nič ne de! Sklicala bo zdravnike in čarovnike z vsega sveta in ozdravili bodo njeno hčerko. Rožo bo pretepala, da bo najokaleč tako bogastvo, kakršnega nima nikjer nobeno dekle. (Dalje.)

rakov, ki so jih zdaj prvokrat dognali, pa nam tudi povedo, kako je važno zdravo, primerno obujalo, ki mora noge v njihovem naravnem opravilu podpirati, ne pa jih ovirati ali izmaliti. Kakšno bodi tako obujalo, pa nemara doslej še nobena moda ni iznašla.

Socialna beda ob Nilu

V Ankari, v maju. — V egiptovskih listih so se nedavno pojavile vesti in številke, ki so kakor delci iz mozaika in ki skupaj tvorijo sliko socialne bede, ki prestraši celo tiste, ki so poznali Egipt pred to vojno in ki torej vedo, kaj je v tem oziru pričakovati v deželi ob Nilu. Na podlagi teh vesti in števil nam postane umljivo, zakaj sedanji egiptovski socialni minister Abd el Hak bolj in bolj opozarja na socialni nered, na krivičnosti in napetosti, ki so tem bolj nevarne, čim dalj bodo trajale.

List »Bourse Egyptienne« je v neki opazki omenil, da je v Egiptu najmanj 6000 beračev, ki jih policija navzlic vsemu prizadevanju v aretacijami in vzgojnimi poskusi in navzlic delavskim taboriščem in kaznovanju ne more od-

straniti. Od teh 6000 beračev je več ko polovica žensk in mladoletnikov. List »Ulokattam« piše, da je v Kairu najmanj 8000 moralno ogroženih in osirotelih otrok. Takih, ki so brez potrebne nadzorstva staršev, pa je skoraj 20.000. V poslednjem času je policija že večkrat prišla tolpe mladoletnikov, ki so kradli in ropali, kjer koli so mogli. V listu »Al Musavere« je navedeno, da se zaradi bede in ker jih je mož spodil s hiše, kakih 2000 žensk v Kairu vdaja prostituciji. Sam socialni minister Egipta pravi, da je v Kairu zmeraj bolj pereča zadeva vprašanje, kam bi z ljudmi, ki so brez strehe. Dalje omenja, da je v industrijskem delu Kaira, v Šubri, kjer je med vojno nastalo kakih 100 novih industrijskih podjetij s kakimi 50.000 novimi delavskimi močmi, še zmeraj več kot polovica brez stanovanja in strehe. Nasprotno pa zvezo iz lista »Ahrame«, da je v Egiptu 12.000 oseb, ki imajo v rokah 95 odstotkov vsega denarja v deželi, medtem ko se mora drugih 16 milijonov ljudi zadovoljiti z ostalimi petimi odstotki kapitala.

Športni drobiž

Zbor lahko atletskih sodnikov. Naprošamo vse gg. sodnike, da se v torek, dne 18. t. m. javijo na Stadionu ob Vodovodni cesti ob 3.45.

Na domačih igriščih je bilo včeraj več nogometnih tekem, o katerih objavljamo v naslednjem samo izide: Mladika rez: Zabjak rez. 2:0, Mars subj: Zabjak subj. 1:0, Hermes jun.: Mars jun. 5:0.

Madžarska: Švica 3:1. Včeraj so igrali v Ženevi mednarodno nogometno tekmo med Madžari in Švicarji. Sloves obeh moštev je privabil nič manj kakor 25.000 gledalcev, ki pa so se razočarani vračali iz stadiona; morali so gledati, kako so prevladovali v areni madžarski gostje, ki so nazadnje zaslužno zmagali s 3:1. Sodil je nemški sodnik Dr. Bauwens.

V Stockholmu bodo gledali 30. maja boksarsko tekmo za evropsko prvenstvo teške kategorije. — Sprijela se bosta Olle Tandberg (Švedska) in Karli Svan (Belgija). Prireditelj, za katero vlada med vsemi boksarji veliko zanimanje, bo v nogometnem stadionu v Stockholmu. Belgijec Sys se je kvalificiral za tekmo z zmago nad Italijanom Musino, Tandberg pa gre v borbo brez odločilne tekme, ker je njegov tekmece Neusel (Nemčija) na bojišču. Kakor znano, se bosta boksarja borila za Schmelingovo dediščino: Schmeling je bil namreč zadnji evropski prvak teškega razreda.

Okrog 100 nemških ranjencev se je udeležilo plavalnih tekem v Pragi. Tekmovali so v raznih štafetah, nazadnje pa so tudi igrali waterpolo.

Postojanka topov velikega kalibra v obrambo italijanske obale ob Sredozemskem morju.

Zanimivosti iz vsega sveta

Sto šest in trideset jezikov

Po najnovejšem raziskovanju je dognano, da v sovjetski Rusiji govorijo 136 jezikov. Medtem ko poedine jezike govori na milijone ljudi, tako rusčino skoraj 100 milijonov, pa govori druge jezike tudi le po 500 ljudi, čeprav so tudi ti jeziki popolni in niso nikakršna narečja.

Sadni sok v praških

K jačnim, mlečnim in mesnim praškom, ki jih imajo zdaj v Združenih ameriških državah, so dobili ondi še sadje in sadni sok v praških. V kemičnih laboratorijih so si že dolgo belili glavo s tem, kako bi iz človeških živili vzeli čim več vode proč, ker bi s tem prihranili prostornine v skladiščih, na vlakih in na ladajah. Nedavno so povabili zastopnike tujih držav na kosilo, kjer so bila vsa jedila, od juhe do slaščice prirejena iz živih v praških. Gostje so bili jako zadovoljni s tem kosilom, čeprav so se nekateri norčevali, češ da so se pred kosilom že doma mesa najedli. Vendar je res, da je v Ameriki vsakršno živilo že predelano v praške in da so taki praški povsod na prodaj.

111.600 km na uro

S to neverjetno brzino kroži naša zemlja krog sonca. V srednji Evropi pride zraven še 1400 km obratov zemeljske osi, medtem ko na ravniku 1660 km na uro.

Veliko denarja za ljubavna pisma

V pariškem hotelu Drouotu je bila te dni bodna razprodaja ene najbolj zanimivih roko-

pisnih zbirk. Tako je nekdo kupil za 161.000 frankov zbirko 186 pisem zgodovinsko znane Madame de Maintenon, ki vsebuje številne podatke o Ludoviku XIV. in njegovem dvoru. Nekdo pa je plačal 60.000 frankov za 59 ljubavnih pisem grofice Dubarryjeve, medtem ko so za 50 pisem Marije Leczinske izkupili 50.000 frankov.

Z vohanjem najdejo petroleje

Še nedavno je bilo iskanje petroleja z vrtanjem v zemljo več ali manj odvisno od sreče. Zdaj pa poiščejo petroleje prej, preden izdajo denar za vrtanje, ki je tolikrat še brezuspešno po vrhu.

Na tisti kos zemlje zdaj trkajo, kakor zdravnik trka po prsih kakega bolnika. Dalje izmerijo tisto zemljo na vse načine in jo z letala fotografirajo, češ ali je tista pokrajina res taka, da bi bilo vredno pričakovati petroleja v njej. V najnovejšem času pa petroleje iščejo z vohanjem. V ta namen kopljejo 2 do 3 m globoko in si vzamejo prst iz te globine, ki jo kož neprodušno zapro in preiščejo glede na zemeljski plin. Iz nafte se dviga zemeljski plin tudi skozi najmanjše luknjice in ta plin — emanacija — natančno pove, ali je kje petrolej v zemlji ali ga ni.

Divjlji zajecv ni moč udomačiti

Čeprav je divjil zajec ena od najbolj razširjenih gozdnih živali, pa so vendar mnogi podatki iz njegovega življenja še netočni. Ta vrzel v našem znanju o divjem zajcu pa je zato nastala, ker je divje zajce skoraj nemogoče imeti v ujetništvu. Prvikrat se je to posrečilo

leta 1883 v zoološkem vrtu v Münstru na Westfalskem. Od leta 1883 dalje pa se ni to več zgodilo. Divjil zajci se v ujetništvu tako besno borijo za prostost, da tekajo po kletki sem in tja in butajo v ograjo, tako da si razbijejo glavo. Leta 1941 se je v živalskem vrtu v Bernu vendarle posrečilo opazovati divje zajce v ujetništvu, kjer se je izkazalo, da ima samica štrikrat na leto mladiče in sicer vsega skupaj 9. Po teh poskusih upajo razširiti marsikatero zagonetke iz življenja divjega zajca.

Skrivnostna kožna bolezen

V neki veliki tovarni za strelivo nekje v Nemčiji, kjer je zaposlenih mnogo ruskih delavcev, ki lani izbruhnili huda kožna bolezen, ki je ni znal pojasniti noben zdravnik. Ženske so dobile po vsem telesu rdeče lise, ki so bile jako srbeče in so se slednjič spremenile v mehurje. Bolezen je bila kaj huda in nadležna. Zaman se je taboriščni zdravnik ubijal z njo. Več in več delavcev se je nalezlo te bolezni, tako da se je razširila ko epidemija in vodstvo je že mislilo, da se je v taborišču razpasla kaka neznana, iz Rusije zanesena kožna kuga.

Slednjič so poklicali na pomoč zdravnike z bližnje klinike, ki so vzeli stvar drugače v roke. »Koj spočetka smo nagnosko mislili v zvezi s to boleznijo na kako rastlino,« piše prof. Bommer, »in začeli smo iskati in raziskovati. Nekaj časa smo se zaman trudili.« Slednjič so zdravniki eno od ruskih delavcev tako spravili v zagato, da je priznala, da si je neka njena tovarišica sama prizadejala bolezen in sicer s pomočjo neke strupene rože. Zdaj so zdravniki začeli iskati in so spravili šop suhih, rumenih cvetk izpod pograda na dan. Ženske so vse priznale. Na kožo so si polagale zlate in si same povzročile bolezen, upajoč, da jih bodo potem poslali domov. Pa so jih seveda kaznovali in jim odredili polovico manj hrane.

S. S. VAN DINE:

71

Umorjeni Kanarček

»Tudi on je stavil vse na eno točko, če hočem uporabiti tvoj način izražanja.«

»Res je, a ne na enak način. V primeru s Spotswoodejem je Mannix boječ in oprezen igralec. V začetku sva imela isto možnost in enako stavo; Spotswoode pa ni imel nobene možnosti, ker ni imel v rokah ničesar. Stavil je vse zgolj na nek miselni račun. Mannix pa je moral samo dvigniti karto in tu ni mogel nič računati. Povedal sem vam pa, da je bil zločin temeljito pripravljen in preračunan do zadnje podrobnosti ter izveden s skrajno drznostjo... Kateri pravi igralec bi si upal zahtevati od nasprotnika, da podvoji stavo pri drugem poskusu in bi pozneje še sprejel podvojitev? Nalaz sem postavil Mannixa na to preizkušnjo, da bi izključil vsako pomoto. Na ta način ga nisem samo izključil, ampak popolnoma izbrisal. Poskus me je sicer stal tisoč dolarjev, a odstranil sem vsako senco dvoma. Tedaj sem z vso gotovostjo vedel, kljub navideznim nasprotnim dokazom, da je Spotswoode umoril 'kanarčka'.«

Markhama je Vancejevo dokazovanje bolj prevzel kakor je to hotel pokazati.

»Tvoje sklepanje vendar presega vsako verjetnost!« je vzkliznil. »Le pomisli nekoliko! Umolknil je za hip, nato pa nadaljeval:

»Ti trdiš, da je Spotswoode morilec. Vendar pa veš, da so zanesljive priče izpovedale, da je nekaj minut po njegovem odhodu plesalka klicala na pomoč. Bil je pri telefonski centrali ter se skupaj z Jessupom približal vratom in govoril s plesalko, ki je tedaj brez dvoma bila še živa. Nato je odšel skozi glavna vrata, sedel v avtomobil in se odpeljal. Četrt ure pozneje ga je videl sodnik Redfern, ko je stopil iz avtomobila tu pred klubom, ki je zelo oddaljen od plesalkega stanovanja. Bilo bi nemogoče, da bi mogel to pot narediti v krajšem času. Poleg tega imamo šoferjevo izjavo. Torej nikakor ni mogel izvršiti zločina v času, ko je zastopil plesalko pa do tedaj, ko se je sesel s sodnikom. Ta je tudi zatrdil, da je Spotswoode igral poker do treh zjutraj, torej več ur potem, ko je plesalka bila umorjena.«

Po kratkem molku je še dostavil:

»Dejstva so popolnoma gotova in izključujejo Spotswoodejevo krivdo.«

Vance pa se ni dal tako hitro premagati.

»Priznam vse to,« je dejal. »A že večkrat sem ti dejal, da kadar pridejo psihološka dejstva v nasprotje z materialnimi, obveljajo vedno le psihološka. V tem primeru so materialna dejstva morda resnična, a valjiva.«

»Prav dobro, dragi moj psiholog!« je vzkliznil Markham. »Dokaži mi, kako je Spotswoode zadavil dekle in opustošil stanovanje in nemudoma bom Heathu dal povelje, naj ga aretirajo.«

»A prav tega ne morem storiti. Nikakor nisem vseveden. Mislim pa, da sem nekaj le dosegl s tem, da sem ti pokazal krivca. Nisem ti pa obljubil, da ti bom pojasnil način, kako je izvršil dejanje.«

»Torej sega tvoja bistroumnost samo do tu?«

Vance ga je očitaloče pogledal in vzdihnil: »Vidim, da bodo moje sposobnosti priznane šele po moji smrti. Potrpežljivo hočem prenašati vse roganje in sramotenje.«

Pogledal je na uro in se zamislil.

»Ob treh grem h koncertu; imam torej še eno uro časa. Še enkrat bi si rad ogledal plesalnikino stanovanje in oba vhoda. Spotswoodejeva zvižga je bila izvedena tam in le na mestu jo bomo mogli odkriti.«

Imel sem vtis, da Markhamovo prepričanje o Spotswoodejevi nedolžnosti ni bilo več tako trdno kljub temu, da je tako odločno ugovarjal prijatelju. Zato se nikakor nisem čudil, ko je po kratkem obotavljanju pristal na to, da odide z Vancejem.

XXIX.

Beethovnov »Andante«.

Torek, 18. septembra, ob 2 pop.

Ni minulo še pol ure, ko smo bili zopet v veži hiše na 71. cesti. Spively je, kakor navadno, sedel pri telefonski centrali, policist pa je sedel v čakalnici v naslanjaču in dremal s cigaro v ustih. Ko je zagledal načelnika, je nemudoma skočil pokonci.

»Kdaj boste pojasnili to zadevo, gospod načelnik?« je vprašal Markhama. »Ta prisilen počitek me bo popolnoma uničil.«

»Upam, da kmalu,« je odvrnil Markham. »Ni bilo nobenega obiskovalca več?«

»Nikogar ni bilo,« je odvrnil policist in le s težavo zadržal zehanje.

»Dajte nam ključ od stanovanja. Ste bili kaj v sobah?«

Lepa zmaga šiškarških nogometašev

Okrog 800 gledalcev je krenilo včeraj popoldne v Šiško na igrišče Hermesa ter ugibalo med potjo o novi postavi Hermesa in o dobri formi Marsa. Kakor vedno, tako tudi tokrat ni bilo nobenega dvoma o izidu tekme; niti za prijatelje Marsa, niti za prijatelje Šiškarjev. Oboji so bili prepričani, da bodo pospravili dve točki.

Oni, ki so bili na prostori okrog igrišča že ob dveh popoldne, so morali kajpada potrpeti, preden so prišli na svoj račun. Najprej so gledali nastop rezervnih moštvo, ko je enajstoričar Marsa odpravila Hermežane z 2:0. Rezervni moštvi sta tehnično še zelo šibki, kar pomeni, da igrača dolgočasen nogomet. Sodil je g. Safonik.

Hermes : Mars 3:0 (0:0)

Pred začetkom tekme je prevladovalo med nezainteresiranimi gledalci mnenje, da bo igral Hermes podrejeno vlogo. To pa zaradi tega, ker je preživljal v zadnjem času nekakšno krizo, medtem ko so Marsovi preteklo nedeljo pokazali, da so v prav dobri formi. Sreča v nogometu pa je opoteča...

Moštvi sta se predstavili sodniku g. Deržaju v običajnih postavah, le v Marsovih vrstah smo opazili novega moža Volkarja, ki je igral svoječasno za Celjane. Že precej pred začetkom tekme se je začelo nebo oblačiti in marsikdo se je zbal plohe ter ostal raje doma. Tako je bilo v vsem pri glavni točki včerajšnjega nogometnega sporeda v Šiški okrog 800 gledalcev.

Začeli so z razgibano igro, ki je potekala v znamenju borbe za žogo. Prevladovali so Šiškarji, Marsovi pa so se morali zadovoljiti s tem, da so tu pa tam pametno začeli z napadalnimi akcijami, ki pa so se razbile ob nasprotnikovi obrambi.

Tako se ni zgodilo v prvih 45 minutah nič posebnega in v odmoru je stanje še vedno 0:0.

Vtis, ki so ga zapustili igralci Hermesa v drugem delu igre je bil dober in reči moram, da so zasluženo zmagali. Ves čas so bili poštvovalni, precej lepo so podajali, zlasti pa se je odlikoval Accetto v krilski vrsti. Rogelj v vratih ni imel posebno težavne naloge, bil pa je prisoben, kadar je prišla vrsta nanj. Med napadaleci moramo omeniti Brodnika, ki ima lep delež v zaslugi za nepričakovano zmago 3:0. Poleg Brodnika sta zabila po en gol tudi Aljančič in Zupan.

Poljanci so izgubili igro, čeprav si je napadalna vrsta ves čas prizadevala, da bi privedla vsaj do častnega gola. Toda, pomočniška vrsta je odpovedala, med obrambo in napadom pa so bile prehude vrzeli. — Prvenstveni spored prihodnje nedelje je tale: Vič:Zabjak (II. razred), Ljubljana:Tobačna tovarna (I. razred).

Mladika : Korotan 5:1 (3:0)

Precej živahnejše je že bilo sredi popoldneva, ko so začeli na zelenem travniku z drugim dejanjem, s prvenstveno tekmo drugega razreda med Mladiko in Korotanom. Igra je bila razgibana, čeprav vse do 37. minute ni prišlo do gola. Korotanci so se otepali in so bili lep čas nasprotniku enakovredni, niso pa imeli v napadu razen Humarja moža, ki bi se zavedal svoje glavne naloge — streljati. Igra je potekala v znamenju tehnične premoči Mladikarjev. Posebno srečen dan je imel Trkan v napadu, ki je sam poslal trikrat žogo v mrežo. V vsem bi rekli, da je zmagala Mladika z nekoliko previsoko razliko 5:1. Tako se je polastila vodstva v drugem razredu s šestimi točkami. Korotan ima štiri točke, Zabjak in Vič pa sta doslej še brez izkupitka. Sodil je g. Vesnaver. Med tem so prihajali na igrišče vedno novi gledalci, ki jih je zanimala zlasti glavna tekma.

Iz domače lahke atletike

Prihodnji dve nedelji bo dvojce propagandnih tekmovalj

Poročali smo že, da priredi Lahkoatletika zveza v Ljubljani v nedeljo 23. t. m. atletsko tekmovalje za moške. Teden pozneje pa se bodo zbrale na igrišče Hermesa tudi dekleta in bodo tekmovali v naslednjih panogah: tek na 60 m, tek na 100 m, skok v višino in daljino, suvanje krogle (4 kg) in metanje kopja (600 gr.).

Prijave se sprejemajo do 28. maja pri Zvezi, Bleiweisova 1a. Vpisnina znaša 1 lito. Vsaka tekmovalka mora pri vpisu izjaviti za kateri klub, šolo ali organizacijo bo tekmovala, predložiti mora športno izkaznico ali pa začasno potrdilo.

Tekmovalja se lahko udeležijo samo atletinje, ki so vpisane v anagrafskih spiskih za prebivalstvo pokrajine; posameznica sme tekmovali samo v eni panogi. Ker je prireditev propagandna, se ga lahko udeležijo atletinje, ki so prvo leto vpisane pri Zvezi, ki pa še niso dosegle pri dosežanjih nastopih prvih pet mest. Vabilo se tudi ostale, ki še nimajo športne izkaznice, poskrbeti pa si morajo začasno izkaznico, katero bo izstavila Lahkoatletika zveza v Ljubljani.

Nagrade: CONI bo podaril vsem plasiranim tekmovalcem spominska darila. Šola, organizacija ali klub, ki bo v obeh propagandnih tekmovaljih (moško dne 23. t. m., žensko pa 30. t. m.) dosegel najboljšo skupno oceno, bo dobil pokal CONI-ja. Za pokal se bo štelo prvih šest kvalificiranih v vsaki panogi. Prvo mesto šteje šest točk, drugo pet itd., šesto pa eno točko.

vih ni zavedal svojega težkega položaja, medtem ko je njemu hrbet gorel; predajal se je mračnim slutnjam strašne bodočnosti.

10. POGLAVJE.

Benjaminova vreča.

Enajsteri bratje so prespali krasno noč v gostišču.

Zvečer prej jih je spraševal gostiščar s ti-soč vprašanji. Hotel je vedeti, kje so bili, in v svoji kmetski preprostosti so se hvalili, da so bili gostje podkralja, ne da bi se zavedali, da so vzbujali s temi besedami jezo vseh, ki so bili na dvorišču gostišča, to je postopačev, ki so lenarili, še čisto združevali v krožke, da ubijajo čas, love novice, raznašajo in pripovedujejo drugim požrešne novosti in pozabijo krulečo lakoto ter prazen želodec.

»Kako?« godrnjajo. »Podkralj vabi na obed tuje in jih nasičuje z našim kruhom, sadom našega znoj, medtem ko mi umiramo lakoto?« Nerazpoloženje proti Jožefu se je večalo v gotovih meščanskih krogih. Modre in poštene osebe so mu bile hvaležne, ker je v svoji modri skrbi uspel, da je vse preskrbel s kruhom in preprečil vso strahoto lakote; ko so ti razumevali, da ima pravico zahtevati najvišjo ceno za žito in se posluževati polnih žitnic, da ustrezne zadevi svojega Faraona in premeni pravno stanje posesti pa ni manjkalo mnogih nezadovoljčev, posebno v nižjih socialnih plasteh, med ljudstvom, ki bi najrajši lenarilo vseh sedem let lakote in bi bilo hranjeno od vlade na državne stroške. Ti so bili nezadovoljni z Jožefom, ki jih je držal ob skromnih obrokih in ni razmetaval žita, marveč ga prodajal za

Drobne

Prvenstvo v nabiranju lastnoročnih podpisov si je brez dvoma priboril neki Milorad Rajković. V posebni knjigi je zbral nič manj ko 30.000 avtogramov slavnih mož in žensk. Do takšne čudovite zbirke seveda ni mogel priti, če bi se bil vedno držal le doma. Pravijo, da je prišel na tem svojem nabiranju avtogramov trikrat okrog sveta!

Nad 600 milijard kubičnih metrov metana lahko dajo novi vrelci metana v Transilvaniji, kakor so ugotovili na podlagi zadnjih preiskovanj. Važnost metana kot vira toplotne energije je vedno večja. Vsak kubični meter tega plina proizvaja okrog 8500 kalorij in je potemtakem namno dosti bolj racionalen kakor pa premog ali nafta.

Nov plovni prekop nameravajo zgraditi med Donavo in Tiso. Po poročilu iz Budimpešte bo ta prekop v celoti dolg 107 km, širok pa 100 metrov. Dela bodo trajala kakih deset let, stroški za zgraditev vsakega kilometra tega prekopa pa bodo znašali okrog enega milijona pengov, kar je približno pet milijonov lir.

Kupujte pri naših inserentih

V vsako hišo SLOVENCA

Umrla nam je naša ljubljena soproga, mama, sestra in teta, gospa

Karolina Čebihin roj. Kenda

soproga žel. uslužbenca v pok.

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 18. t. m. ob pol 4 popoldne z Zal, iz kapele sv. Jožefa k Sv. Križu.

Ljubljana, Berlin, Rodik, Štjak, Boršt, Divača, dne 17. maja 1943.

Zalujoči: Andrej, soprogi: Milovan, Branko, sinova; France, Zof, in ostalo sorodstvo.

Polonca

Vdani v Njegovo voljo sporočamo, da je danes po kratkem presledku enega tedna sledila svoji zlati mami v večnost naša neizmerno ljubljena hčerka, sestra in nečakinja

K večnemu počitku jo bomo spremili v torek, dne 18. t. m. ob 3 popoldne z Zal, iz kapele sv. Andreja na pokopališču k Sv. Križu, kjer jo bomo položili k njeni ljubljani mami.

Ljubljana, dne 16. maja 1943.

Globoko žalujoči:

Fr. Veber Francé, univ. profesor; Fanika, sestra; Tomaž, brat, in ostalo sorodstvo

ČAŠA EGIPTOUSKEGA PODKRALJA

U. Mioni

32

Priznal je vse. Baketov namen, da vdere v hišo podkralja in ga oropa, in način, ki se ga je posluževal, da pride v milost pri Jožefu in bo mogel odpreti vrata svojim zločinskim tovarišem.

Ni pa povedal čisto vsega. Ni povedal, da so hoteli Jožefa ubiti. Bal se je povedati; ako bi podkralj za to izvedel, bi še povečal kazen. Boljše je, da ga ima le za roparja, kot za roparja in razbojnika.

Ko ga je vprašal, zakaj so hoteli krasti, mu je odgovoril, da zaradi lakote. Nimajo ne živine, ne polja ali hiš, da bi dali v zameno za žito. Hoteli so ukrasti zlato in srebro, da si kupijo živež.

Jožef pa ni hotel verjeti tem trditvam. Preveč je bil prepričan, da so hoteli krasti, da bi obogateli.

Vrata so odprli, toda na cesti ni bilo žive duše. Zato ni bilo mogoče prijeti Ramuzentijevih tovarišev.

Tega so zaprli v ječo, poleg celice pijanega vratarja. Jožef si je prihranil, da ga sodi pozneje, bolj razsodno, in se umaknil v svojo sobo ter skušal zaspati. A spanec ni hotel priti. Ramuzenti pa je imel priliko zavladati vratarja, ki ga je upijal, in objokovati dobro varjeno vino.

Zavidal je vratarja, ki se v vinskih duho-

zato, živino, tkanino ali pa tudi za marljivo delo. Bratje niso tega zapazili. Bili so zelo veseli, da je šlo vse posreči in da bodo lahko odpotovali. Povedali so gostiščarju, da bodo odpotovali naslednje jutro ob zori.

On ugovarja:

»Ostanite še kak dan.«

»Ni mogoče. Smo že uredili svoje zadeve.«

»Tu v Memfih je toliko videti. Piramide, sfinga, svetišča,« pravi gostilničar, ki mu je bilo na tem, da ne izgubi tako kmalu gostov, ki dobro plačujejo; toda bratje so bili neizprosni.

»Jutri odpotujemo.«

In so poplegli spat.

Drugo jutro so vstali še v temi. Osedlali so osle, pritrdili nosila za breme in zbudili gostiščarja.

»Tako zgodaj? Ob tej uri niti pes ne hodi,« godrnja.

»Prav zato gremo, ker nismo psi,« odgovori z nasmehom Ruben.

»Saj ste slabši od psov, ker bi lahko spali, pa nočete; nočete se odpočiti in komaj včeraj ste prišli, pa danes že odhajate.«

Še enkrat ji skuša zadržati, pa se mu ne posreči.

Dolgo se prerekajo in pogajajo za zapitek. Gostiščar zahteva mnogo več, kakor so se bili pogodili. Hoče, da mu plačajo najemnino vsaj za en teden, toda ako je on Egiptčan, so ti Hebrejci. Nikakor mu ne uspe dobiti, kolikor zahteva. Končno se le on vda. Plačajo, kolikor mu dolgujejo za en dan in eno noč in odidejo.

»Ozirdi naj se vas spomni še danes!« vzklizne gostitelj zelo jezen in grozi za njimi

»Ne. Naročeno mi je bilo, da naj stražim zunaj.«

Vstopili smo v Kanarčkov salon. Polkna so bila odprta in sonce je prodiralo v sobo. Videti je bilo, da je v sobi ostalo še vse nedotaknjeno; tudi prevrnjeni stoli so ostali na svojem mestu. Markham je šel k oknu, sklenil roke na hrbtu in ves obupan gledal ta nered. Bil je zelo zne-mirjen, čeprav tega ni hotel pokazati in je gledal Vanceja s porogljivim nasmehom.

Vance si je najprej prižgal cigareto, nato pa si je začel pozorno ogledovati obe sobi. Stopil je tudi v kopalnico, kjer je ostal nekaj minut. Ko se vrnil, je držal v roki brisačo, ki je imela nekaj temnih madežev.

»S to brisačo je Skeel odstranil prstne odtise,« je izjavil in jo vrgel na posteljo.

»Čudovito!« se je norčeval Markham. »Ali je to dokaz proti Spotswoodeju?«

»Na vsak način potrjuje mojo teorijo o tem zločinu.«

Stopil je k toaletni mizici in si ogledoval srebrno posodico za dišave.

»Ali je to tudi kak dokaz?« je vprašal Markham.

»Dragi Markham, vedi, da se skušam vživeti v okolje. Pusti me, da se v miru prilagodim.«

Nekaj časa je skrbno pregledoval povsod, nato pa je stopil k vratom, ki so vodila v pred-sobo, jih držal z nogo odprta in nekaj pozorno opazoval. Čez nekaj časa je pogledal Markhama in se zvito nasmehnil.

»Ta zadeva je zares zapletena. Priznam, da se kar ne morem znajti.«

»Upam, da boš kmalu umaknil svojo obtož-bo proti Spotswoodeju?«